

Anonymiserad version

Översättning

C-339/20 - 1

Mål C -461/15

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

24 juli 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour de cassation (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

1 april 2020

Klagande:

VD

Motpart:

Procureur général près la Cour de cassation

[utelämnas]

REPUBLIKEN FRANKRIKE

[utelämnas]

DOM MEDDELAD AV COUR DE CASSATION,
BROTTMÅLSAVDELNINGEN,

DEN 1 AVRIL 2020

VD överklagade dom nr 10 från förundersökningsavdelningen vid Appellationsdomstolen i Paris, 2:a sektionen, av den 20 december 2018, vilken under den förundersökning som genomfördes mot VD för insiderbrott och penningtvätt ogillade den tilltalades yrkande om att vissa rättegångshandlingar inte skulle utgöra del av processmaterialet därför att de var att betrakta som ”ogiltiga”.

[utelämnas] [Orig. s. 2] [utelämnas] [*processuella uppgifter*]

Bakgrund och förfarandet

- 1 [utelämnas] [*inledande formulering*]
- 2 Efter ansökan av den 22 maj 2014 inleddes en förundersökning beträffande gärningar som påstods utgöra insider- och häleribrott.
- 3 Förundersökningen förlängdes genom en kompletterande ansökan därom av den 14 november 2014, med misstankar om insiderbrott och om medhjälp och häleri med avseende på dessa brott. Efter det att generalsekreteraren för Autorité des marchés financiers (AMF) (finansmarknadsmyndigheten) lämnat ett signalement, åtföljt av handlingar hämtade från en utredning som genomförts av denna oberoende förvaltningsmyndighet, som bland annat innehöll personuppgifter rörande användningen av telefonlinjer, förlängdes förundersökningen ytterligare genom tre kompletterande ansökningar av den 29 september och den 22 december 2015, samt därefter av den 23 november 2016, avseende värdepappren CGG, Airgas och Air Liquide, samt andra därtill knutna finansiella instrument. Misstankarna gällde samma brott, samt medhjälp, korruption och penningtvätt.
- 4 Därefter fattades den 22 december 2015 ett beslut om separat prövning av de gärningar som rörde värdepappren CGG och Airgas, och därefter, den 20 april 2017, om endast värdepappren CGG.
- 5 Efter att den 10 mars 2017 ha åtalats för att medelst gärningar som avsåg dessa värdepapper ha gjort sig skyldig till insiderbrott och penningtvätt, ansökte VD den 5 september 2017 om att åtalet skulle läggas ned och lämnade den 19 oktober 2018 in två inlagor genom vilka han yrkade att vissa rättegångshandlingar inte skulle utgöra del av processmaterialet därför att de var att betrakta som ”ogiltiga”.

Den första grunden

[utelämnas]

- 6 [utelämnas] [Orig. s. 3]
- 7 [utelämnas]
[utelämnas]
- 8 [utelämnas]
- 9 [utelämnas] [*Cour de cassation (Kassationsdomstolen) slår fast att det inte finns anledning att pröva talan på den grunden att artikel L.465-1 i finans- och penninglagen (code monétaire et financier) är författningsvidrig.*]

Den andra och den tredje grunden

[utelämnas]

10 [utelämnas]

11 [utelämnas]

[utelämnas]]. [Orig. s. 4] [utelämnas]

12 [utelämnas]

13 [utelämnas]

[utelämnas]

14 [utelämnas]

15 [utelämnas] [Orig. s. 5] [utelämnas] [Cour de cassation (Kassationsdomstolen) underkänner grunderna att det föreligger åsidosättande av artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och av nationella bestämmelser, att motiveringen är bristfällig, att det saknas rättslig grund och att handlingar om den inledande förundersökningen saknas i akten.]

Den fjärde grunden

Formulering av grunden

16 Grunden avser åsidosättande av artiklarna 6.1 och 8 i Europakonventionen, artiklarna 7, 8, 11 och 52 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 15.1 i direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002, artiklarna L. 621-10 i finans- och penninglagen (code monétaire et financier), artiklarna L. 14-1 och R. 10-13 1 i lagen om postbefordran och elektronisk kommunikation (code des postes et communications électroniques), artikel 112-4 i strafflagen (code pénal), de inledande artiklarna 591 och 593 i samma lag, avsaknad av motivering och avsaknad av rättslig grund.

17 Följande kritik riktas mot den överklagade domen för bristfälliga domskäl och för fastställandet av att ingen inlägga eller rättegångshandling skulle uteslutas från processmaterialet därför att den var att betrakta som ”ogiltig”:

”1°/ När Europeiska unionens domstol har slagit fast att en nationell bestämmelse som är tillämplig i ett mål strider mot en internationell konvention, är för det första den nationella domstolen skyldig att vid sin prövning rätta sig efter den dom i vilken det konstaterats att bestämmelsen är konventionsvidrig. Appellationsdomstolen åsidosatte ovan nämnda bestämmelser genom att slå fast att bestämmelserna i artikel L. 621-10 inte förefaller strida mot artikel 15.1 i

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation' när den borde ha tillämpat fastställandet av att L. 621-10 i finans- och penninglagen är konventionsvidrig,

2°/ För det andra måste i vart fall varje dom och varje beslut innehålla skäl som motiverar avgörandet, och en bristfällig motivering är likställd med avsaknad av motivering. Appellationsdomstolen har vid sin prövning i sak åsidosatt ovan nämnda bestämmelser genom att ogilla VD:s yrkande om att vissa rättegångshandlingar inte skulle utgöra del av processmaterialet därför att de var att betrakta som ”ogiltiga” med hänvisning till en dom från EU-domstolen av den 2 oktober 2008, utan att ange på vilket sätt den rättspraxis som citerats och anförts som grund uteslöt en tillämpning i det aktuella fallet av det avgörande i vilket det fastställdes av artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen är konventionsvidrig.”

Appellationsdomstolens svar

- 18 Invändningen om att artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen och artikel L. 34-1 i lagen om postbefordran och elektronisk kommunikation skulle vara konventionsstridiga med hänsyn till kraven i direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 och i ljuset av EU-domstolens praxis, har Appellationsdomstolen bemött genom att, efter [Orig. s. 6] att först ha erinrat om under vilka förhållanden som personuppgifterna om bland annat VD samlades in, slå fast att artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen, enligt vilken rätten att ta emot anslutningsuppgifter är förbehållen behöriga anställda vid en förvaltningsmyndighet med tystnadsplikt, inte strider mot artikel 15.1 i ovannämnda direktiv.
- 19 Appellationsdomstolen har funnit att samma sak gäller för artikel L.34-1 i lagen om postbefordran och elektronisk kommunikation, på grund av de begränsningar som införs genom R. 10-3 I vad beträffar både vilka uppgifter som operatörerna ska lagra och under hur lång tid som dessa uppgifter ska lagras.
- 20 Nämnda domstol har framhållit att enligt artikel 23.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk får behöriga myndigheter, i den mån det är tillåtet enligt nationell rätt, begära in befintliga trafikuppgifter som innehåller av en teleoperatör om det finns en rimlig misstanke om överträdelse och om sådana uppgifter kan vara av betydelse för att undersöka en överträdelse av artikel 14 a eller b, beträffande förbudet mot att ägna sig åt eller försöka ägna sig åt insiderhandel, eller rekommendera att någon annan person ägnar sig åt insiderhandel eller förmå någon annan person att ägna sig åt insiderhandel, eller av artikel 15 om förbudet mot marknadsmanipulation.
- 21 Appellationsdomstolen har härav dragit slutsatsen att ingen ogiltighet kan anses följa av tillämpningen av bestämmelser som är utformade i enlighet med en EU-förordning, det vill säga en europeisk rättsakt med allmän räckvidd som är obligatorisk i samtliga delar och direkt tillämplig på samtliga rättssubjekt i medlemsstaternas rättsordningar.

- 22 Klaganden har till stöd för sitt yrkande om upphävande av domen i huvudsak anfört att insamlingen av uppgifterna med stöd av de ovannämnda bestämmelserna som föreskriver generell och odifferentierad lagring av uppgifter har skett i strid mot ovannämnda direktiv 2002/58/EG, såsom detta har tolkats av EU-domstolen, och att bestämmelserna i artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen i dess lydelse enligt lagen av den 26 juli 2013, inte innehåller någon begränsning av AMF-utredarnas behörighet att begära in lagrade uppgifter.
- 23 Generaladvokaten har på denna punkt slutit sig till att två frågor behöver ställas till EU-domstolen: Den första rör frågan huruvida villkoren för privata operatörers lagring av personuppgifter rörande anslutning är förenliga med internationella konventioner. Den andra handlar om villkoren för AMF:s tillgång till dessa uppgifter enligt ovannämnda artikel L. 621-10 i den lydelse som då var tillämplig, med beaktande av bestämmelserna i förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april [Orig. s. 7] 2014 om marknadsmissbruk och de skyldigheter som därav följer för medlemsstaterna, det vill säga den förordning som upphävde Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan.
- 24 Klaganden har i sin replik anfört att det saknas skäl att hänskjuta någon tolkningsfråga till EU-domstolen, eftersom denna redan klart har redogjort för innebörden av direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002.
- 25 För att pröva talan på den aktuella grunden behöver en åtskillnad göras mellan villkoren för få tillgång till anslutningsuppgifterna och villkoren för lagringen av nämnda uppgifter.

Tillgången till anslutningsuppgifter

- 26 I domen i målet *Tele 2 Sverige* av den 21 december 2016 (förenade målen C-203/15 och C- 698/15) slog EU-domstolen fast att artikel 15.1 i direktiv 2002/58 jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska tolkas på så sätt att ”den utgör hinder för en nationell lagstiftning som reglerar skydd och säkerhet för trafikuppgifter och lokaliseringssuppgifter ... och som inte – inom ramen för brottsbekämpning – begränsar denna tillgång till enbart åtgärder som syftar till att bekämpa grov brottslighet, inte föreskriver att tillgången ska vara underkastad förhandskontroll av en domstol eller en oberoende förvaltningsmyndighet och inte kräver att uppgifterna ska lagras inom unionen” (punkt 125).
- 27 Conseil constitutionnel (Författningsrådet) slog å sin sida, genom beslut av den 21 juli 2017, fast att första stycket i artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen strider mot konstitutionen, eftersom det förfarande som vid tiden för omständigheterna i målet gällde för AMF:s tillgång till uppgifter, inte var förenligt med rätten till respekt för privatlivet enligt skyddsbestämmelsen i artikel 2 i den franska deklARATIONEN om mänskliga och medborgerliga rättigheter. Författningsrådet ansåg dock att det skulle få orimliga konsekvenser om de

kritiserade bestämmelserna upphävdes med omedelbar verkan, och beslutade därför att skjuta upp upphävandet till den 31 december 2018. Genom lag nr 2018-898 av den 23 oktober 2018 införde lagstiftaren till följd av detta beslut om oförenlighet med författningen artikel L. 621-10-2. Enligt denna nya artikel krävdes ett förhandsgodkännande från en separat oberoende förvaltningsmyndighet kallad ”kontrollmyndighet för ansökningar om tillgång” innan utredarna vid AMF kunde skaffa sig tillgång till anslutningsuppgifterna.

- 28 Med hänsyn till att verkningarna av Författningsrådets beslut skjutits upp finner domstolen att det faktum att de lagbestämmelser som var tillämpliga vid tiden för omständigheterna i målet strider mot konstitutionen, inte kan leda till ogiltighet. Däremot anser domstolen att även om AMF utgör en ”oberoende offentlig myndighet” enligt artikel L. 621-1 i [Orig. s. 8] finans- och penninglagen, såväl i den lydelse som var tillämplig vid tiden för de omtvistade handlingarna som i dess aktuella lydelse, så var den befogenhet som dess utredare gavs för att hämta in anslutningsuppgifter utan någon förhandskontroll av en domstol eller separat myndighet, inte förenlig med de krav som anges i artiklarna 7, 8 och 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom dessa har tolkats av EU-domstolen.
- 29 Den enda fråga som aktualiseras gäller möjligheten att skjuta upp verkningarna av det faktum att artikel L. 621-10 i finans- och penninglagen var konventionsvidrig.

Lagringen av anslutningsuppgifter

- 30 I domen i målet *Tele 2 Sverige* av den 21 december 2016 (förenade målen C-203/15 och C-698/15) slog EU-domstolen fast att ”[a]rtikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, ska tolkas på så sätt att den utgör hinder för en nationell lagstiftning som i brottsbekämpande syfte föreskriver en generell och odifferentierad lagring av samtliga trafikuppgifter och lokaliseringuppgifter avseende samtliga abonnenter och registrerade användare och samtliga elektroniska kommunikationsmedel” (punkt 112).
- 31 I det aktuella fallet är det AMF som skaffat sig tillgång till de lagrade uppgifterna. AMF misstänkte att vissa operatörer hade gjort sig skyldiga till insiderbrott och marknadsmissbruk, potentiellt med flera allvarliga brottsrubriceringar, och för att kunna bedriva sin utredning effektivt behövde myndigheten kunna göra korsvisa jämförelser med olika uppgifter som lagrats under loppet av en viss period, vilka möjliggjorde en uppdatering av insiderinformation mellan flera olika samarbetande aktörer, som visade att det förekom otillåtna metoder.
- 32 De utredningar som genomfördes av AMF svarar mot de skyldigheter som medlemsstaterna har ålagts genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk) och som innebär att medlemsstaterna ska utse en enda administrativ myndighet med befogenhet att bland annat, såsom anges i artikel 12.2 d, ”infordra befintliga uppgifter om tele- och datatrafik”.

- 33 Förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning), vilken ersatte det ovannämnda direktivet med början den 3 juli 2016, har till syfte, enligt artikel 1, att fastställa ”ett gemensamt regelverk om insiderhandel, olagligt röjande av insiderinformation och marknadsmanipulation (marknadsmissbruk) samt åtgärder för att förhindra marknadsmissbruk för att säkerställa de finansiella marknadernas integritet i unionen och förbättra investerares skydd på och förtroende för de marknaderna”.
- 34 Det anges i artikel 23.2 g och h att den behöriga myndigheten har rätt att begära in inspelningar av telefonsamtal, elektronisk kommunikation och datatrafik som innehas av ett värdepappersföretag, kreditinstitut eller finansiellt institut.
- 35 Den har också rätt att, i den mån det är tillåtet enligt nationell rätt, begära in befintliga trafikuppgifter som innehas av en teleoperatör om det finns en rimlig misstanke om överträdelse och om sådana uppgifter kan vara av betydelse för att undersöka en överträdelse av artikel 14 a eller b om insiderhandel och olagligt röjande av insiderinformation, eller artikel 15 om marknadsmanipulation.
- 36 I denna rättsakt framhålls även (skäl 65) att dessa anslutningsuppgifter utgör ett avgörande bevis, och ibland det enda beviset, när det gäller att upptäcka och styrka förekomsten av insiderhandel och otillbörligt marknadsmissbruk, då de gör det möjligt att fastställa identiteten på den person som ansvarar för spridningen av falsk eller vilseledande information eller fastställa att personer varit i kontakt med varandra vid en viss tidpunkt och att det finns en koppling mellan två eller fler personer.
- 37 Det framhålls i förordningen att utövandet av dessa befogenheter kan utgöra intrång i rätten till respekt för privatliv och familjeliv, bostad och kommunikationer, och medlemsstaterna åläggs att införa adekvata och effektiva garantier mot alla former av missbruk, och begränsa nämnda befogenheter till att endast avse de fall då de är nödvändiga för en korrekt utredning av allvarliga fall där medlemsstaterna saknar likvärdiga medel för att nå samma resultat, varav det följer att vissa former av marknadsmissbruk som omfattas av denna rättsakt ska betraktas som allvarliga brott (skäl 66).
- 38 Den insiderinformation som kunde uppfylla det objektiva rekvisitet för de otillåtna marknadsmetoderna var i det aktuella fallet muntlig och hemlig.
- 39 Frågan uppkommer således hur artikel 15.1 i direktiv 2002/58, sedd i ljuset av artiklarna 7, 8 och 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska förenas med kraven i direktiv 2003/6 och i förordning nr 596/2014. [Orig. s. 10]
- 40 Föreliggande rättspraxis tycks inte innehålla de förtydliganden som behövs för att besvara nämna fråga i denna situation som såväl juridiskt som faktiskt skiljer sig från tidigare situationer. Det innebär att det inte är möjligt att säga att det inte föreligger något rimligt tvivel om vad som är den korrekta tillämpningen av

unionsrätten. En begäran om förhandsavgörande ska således framställas till EU-domstolen.

- 41 Om EU-domstolens svar föranleder Cour de cassation att göra bedömningen att den franska lagstiftningen om lagring av anslutningsuppgifter strider mot EU-rätten, är det lämpligt att ställa frågan huruvida verkningarna av denna lagstiftning kan upprätthållas provisoriskt, i syfte att undvika rättsosäkerhet och att möjliggöra att de dessförinnan insamlade och lagrade uppgifterna används för ett av de ändamål som eftersträvas genom denna lagstiftning.
- 42 Således ska de tolkningsfrågor som nämns i slutet hänskjutas till EU-domstolen.

AV DESSA SKÄL

[utelämnas] [*talán ogillás sávítt avser den andra och tredje grunden*]

[utelämnas] [*det finns inte längre anledning att pröva talán sávítt avser den första grunden*]

BEGÄR Cour de cassation ett förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol avseende följande frågor:

1) Förhåller det sig inte så, att artikel 12.2 a och d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan, liksom artikel 23.2 g och h i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk, vilken ersatte den förstnämnda artikeln från och med den 3 juli 2016, jämförd med skäl 65 i nämnda förordning, ska tolkas så att de – med beaktande av att de uppgifter som utväxlas är hemliga och att den breda allmänheten kan komma att ställas till svars – medför en möjlighet för den nationella lagstiftaren att ålägga teleoperatörerna en skyldighet att genomföra en tillfällig men generaliserad lagring av anslutningsuppgifter, för att den förvaltningsmyndighet som nämns i artikel 11 i direktivet och i artikel 22 i förordningen, ska ha möjlighet att, när det föreligger skäl att misstänka att vissa personer är inblandade i insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan, från operatören begära in befintliga trafikuppgifter om det finns en rimlig misstanke om att dessa uppgifter i den mån de rör den fråga som utreds kan vara relevanta för att styrka lagöverträdelsen, bland annat genom [Orig. s. 11]att spåra de kontakter som knutits av de berörda personerna innan misstänkarna uppstod?

2) Om EU-domstolens svar föranleder Cour de cassation att göra bedömningen att den franska lagstiftningen om lagring av anslutningsuppgifter strider mot EU-rätten, kan verkningarna av denna lagstiftning då upprätthållas tillfälligt, i syfte att undvika rättsosäkerhet och att se till att de dessförinnan insamlade och lagrade uppgifterna kan användas för ett av de ändamål som eftersträvas genom denna lagstiftning?

3) Får en nationell domstol tillfälligt upprätthålla verkningarna av en lagstiftning som ger de anställda vid en oberoende förvaltningsmyndighet med uppdraget att utreda misstankar om marknadsmissbruk rätt att, utan någon förhandskontroll av en domstol eller en oberoende förvaltningsmyndighet, begära in anslutningsuppgifter?

[utelämnas] [*målet förklaras vilande såvitt avser den fjärde grunden*]

[utelämnas]

ARBETS-DOKUMENT